

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Animalibus libri I-XXVI - Cod. Aug. pap. 11

Albertus <Magnus>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Liber XVIII; Tractatus I

[urn:nbn:de:bsz:31-87034](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-87034)

sunt sed etiam per quibusdam modis pistum
 et fere similib; sed mo. pistum que vocat
 ruband acat dluuicq; alit voluit sare
 in quibus laas marud p ista mo. ista lo
 gant fms quos longo suplus postus de
 figura mclroz ahm et anactama et
 genaco et quigit cu hys q hic dca sunt
 decaus genacois istoz et inveniet p suffi
 cit ad sciend nab ipaz Modus em ge
 neracois aialu mgnit et pccie sic a
 nobis determinat q dromis em dypant
 vniq; cuq; gnaacois aialud pdm p pntu
 suffiat pnta speculari

Hapit lib' aialud decima octava q
 e de mo gnaacois aialud pfitoz q
 tractata pimus de ca die sexus et
 asplacois aialud Cam pmo de ca
 die sexus femine et masculi pdm
 opio; empedoctis et democri et de
 mybaaco; opimomo; co;

Membus hys detriat q
 de gnaaco; aialud pnta et p
 triculari dca erud et as
 temp q mas et femina p

duo; et individua distinguit memib;
 complexis aialib; Restat nuc dice de
 vtrubus maib; et femie dicim; igit
 has vtutes pmas co in omi gnaaco
 et pncipia cas ee omis generacois
 tam aialud q plantaz hcc tamc pn
 cipia in quibusda pd distincta et ma
 busda non dicam; igit de causa ge
 neracois et distinctois hory sexuu
 fm absq; dubio anquid embrio pple
 at in vtero maib; sexus distinguit
 ut et figura et na sexuu femie et
 est dubiu vtru ista sexuu dca sit
 ex ma; uel ex femid aut ex loco
 matris Quidam em dicebant q mas
 eit quod gcapit in mris pte dca
 et femid eit quod gcapit in mris
 pte sinistra alij aut cam distinctoz
 sexuu attribuetes mris dcau cu
 imped q non locus sed qualitas
 eius est q est in mris e causa
 distinctois sexuu dcau em qst

ma cadens in mris calida format
 in marem Et pma cadens in mris
 frigidam format in femina Cam aut
 huius caloris uel frigoris dcau ee me
 seruu quod suo calore uel frigore p
 ma mutat in cas q dicte se sexuu
 dcau Democrit; aut opmat; e cam
 dice sexuu non ee in mris sed potiq;
 q pma qd decidit a mare sit causa
 die Et hoc dcau face dcau in ter
 mare et femina debilis aut et
 pars hns rois est opio empd Qd
 aut dcau q ca die in ter mare et
 femina est frigus mris em et mcl
 hliud paco; cogitavit q magna dcau
 in nato faaut et alia mclia genaco
 gencia et alia omia mclia quora vtu
 tes p in spermate mag; vident fa
 cere huius dcau quid mris aut mcl
 genaco; gencia Si em sola matris
 et mclia genaco; gencia hoc faceret
 tuc optet q co duo gcepta vtura
 et no actu ppleta est femid pdm
 pncipia formatia q p in ipis Ita
 q vni vtute formatie hcc mclib;
 femie Et de mde dicam; mris in q
 est mas in frigidai et mris in q
 est femid calefici dypabit q id qd
 est mas genalle mutet in femid
 et id quod e femina mutet in mare
 q pdm empd embo e in mris scit
 vob testid dicam; ee in formatie quod
 a formatie accipit tota pplexio; ita
 no aliquid ex se ipis Et id dcau q em
 brio ex se uel ex spermate nihil hns
 tota formatio; et completio; ad mas
 culinu uel feminid accipit a mris
 Et q hoc amib; e irsonabile ma
 festat ex hoc q pmo democrit; e
 vccior et melior eo q ille qit dcau
 genacois cam q pdm sbaz e dcau
 genacois hunc em mncipis mris
 scis genati democrit; accipit Et
 ldeo rsonabilis dixit mpcnab; in
 ostendem; quid vitat quid flitatis

habet fimo demeriti amplius si calor
et signa s^t causa d^{ic}tae matris et fere
tue sequerem in causa masculis et femine
signa manifesta et hoc est valde leue
videre qm^o euidentia s^t signa matris
calide et signa matris frigide sicut di
cunt quiddam medicorum h^{ic} em^o extalibz
et talia signorum opman^t s^t sive taz
mas et femine dicentes d^{ic}tas ea ma
festas seculu^m cu^m tameⁿ noⁿ sit leue ve
re s^t s^{ed} s^{ed} m^o certa in ventre p^{ri}
cipiu^m generatois masculis et femine s^{ed}
quo p^{ri}ncipio cause q^u inducit d^{ic}taloc
uel frigore matris d^{ic}tae em^o q^u s^oma
quod est p^{ri}ncipiu^m generatois sequit^r
necesse d^{ic}ppom^o matris ita q^u ad calefit
noⁿ est m^o h^{ic} s^{ed} contrariu^m s^{ed}
aut si sperma est p^{ri}ncipiu^m femine et
calefit in matre et tunc erit q^uid
hoc est masculu^m s^{ed} s^{ed} ex d^{ic}ppone ma
tris s^omant^r m^o h^{ic} gen^oal^o coru^m
quibz d^{ic}nt mas et femina est valde
irridibile sicut est d^{ic}o d^{ic}o sup^{er} im
plius m^o h^{ic} matre sive in una ca
mera uel d^{ic}stincte matris videm^o
sepe gemellos fetus quoz^u uno fuit
mas et alter femina ad tameⁿ illa
matris noⁿ fuit simul calida et frigi
da s^{ed} hoc p^{ri}ncipue videm^o iⁿ adultibz
q^u multos fetus p^o faciunt s^{ed} vide
s^{ed} m^o d^{ic}ta impedientes et quoridam
medicorum q^u vnu^m s^{ed} m^o h^{ic} contiu
genter debet est in omnibus fetus
istis multoies q^u tales gemellos in
ama camera matris est s^{ed} s^{ed} vnde
panat^o tam in animalibz gressibz
qm^o in natatibz natatibz quibusda^m p^{ri}
sibus animalia genantibz sicut gen^o cele
ti et d^{ic} s^{ed} et cete grandia ductor
igit^r p^{ri}ncipis illius grauit^r errauit
deceptus s^{ed} iⁿst^o q^u s^{ed} noⁿ
vidit et talem induxit potentia
Si aut^{em} p^{ri}ncipit h^{ic} m^o h^{ic} in tolle
rabilibus errauit opmando q^u h^{ic} qua
dicit est tam masculis et femine tam
aut^{em} h^{ic} est d^{ic}tae calorem et frigg

matris s^{ed} m^o h^{ic} em^o omⁿis gemelli p^{ri}
cipue qui t^u cad^u s^{ed} matris camera d^{ic}ta
est aut^{em} ambo masculis a^u ambo femine noⁿ
em^o p^{ri}ncipit q^u h^{ic} m^o h^{ic} m^o h^{ic} d^{ic}ta
mas et femina in talibz gemellis s^{ed} ge
nerata a matre d^{ic}stincta m^o h^{ic} s^{ed} h^{ic}
tibz gemellos ita q^u p^{ri}ncipit calida gen^oet m^o
h^{ic} gen^oale masculis et pars frigida ge
neret gen^oale femine s^{ed} ideo quiddam
bra gen^oalia s^{ed} in matre et quiddam
femina ita q^u ad p^{ri}ncipus p^{ri}ncipit matris ge
neratois est refert^r m^o h^{ic} s^{ed} em^o
q^untitas matris q^untitas d^{ic}stinctos gemellos
necesse in q^untitate istoz^u geminoz^u d^{ic}sting
uuntur et ideo s^{ed} ideo postea adunant^r
in vnu^m virtutem q^u m^o h^{ic} vnu^m s^{ed} s^{ed}
gemellos fetus et hoc est valde r^onale
Nec possit in p^{ri}ncipio causa s^{ed} h^{ic}
d^{ic}stinctio et s^{ed} ad im^o h^{ic} Non
em^o h^{ic} d^{ic}stinctio et adunatio est p^{ri}ncipit
et frigus cu^m tameⁿ ist^o qualitates matris
accidant s^{ed} m^o h^{ic} et sanguis m^o
s^{ed} q^u s^{ed} in matre aut calida est
aut frigida et noⁿ p^{ri}ncipit et excellit
vnde h^{ic} qualitates Nos aut^{em} in p^{ri}
h^{ic} d^{ic}stinctio vera modu^m cause mas
culi et femine est ind^{ic}ppone p^{ri}ncipit s^{ed}
s^{ed} m^o h^{ic} m^o h^{ic} h^{ic} s^{ed} s^{ed}
m^o h^{ic} q^u de causa h^{ic} induat m^o
p^{ri}ncipit s^{ed} Si aut^{em} talis est d^{ic}stinctio p^{ri}
ncipit qualem sup^{er} est d^{ic}tae vbi
est a^u s^{ed} est q^u est aquilibet
m^o h^{ic} s^{ed} m^o h^{ic} vnu^m virtutem
m^o h^{ic} vbi m^o h^{ic} s^{ed} s^{ed} s^{ed}
mas non est matris corp^o embans
s^{ed} potius q^u m^o h^{ic} Bene ex sup^{er}
d^{ic}tae h^{ic} in p^{ri}ncipio voc^o per quas
p^{ri}ncipit s^{ed} condic^o vobz^u imp^o et
vobz^u demeriti s^{ed} si quis alia con
cordans cu^m h^{ic} s^{ed} aliquid d^{ic}tae
et p^{ri}ncipit s^{ed} d^{ic}tae est Noⁿ
em^o p^{ri}ncipit quiddam corp^o p^{ri}ncipit in f^o
h^{ic} vnu^m m^o h^{ic} femine ex quibus
est s^{ed} femina et quiddam aliud iⁿ ma
re h^{ic} vnu^m m^o h^{ic} masculis ex
quo sit mas sicut d^{ic}tae imp^o et
hoc h^{ic} p^{ri}ncipit est m^o h^{ic} s^{ed}

huius Nae em membrum in pimate
 non p dicitur in pimate neq scdm
 actio exites in ipso sed potius id est
 q una pars vniat alia ingrediendo
 et terminando sicut in suis ostendit
 Et id quoddam pma est mas et quoddam
 fema vlt em loquido melius est
 et nalius attribue diam sexus cause
 tali q sit ex victoria mbri quod est
 pncipiu formati om alioz membror
 Ita q modis illius mbri effiat aial
 aut mas aut fema q h qcordat
 genaco et forca mbroz et nalie
 Nae e em q omis multatudo q est
 in vno aliquo reducat ad vnu aliud
 q sit causa om alioz optz reduce
 omis multitudinem mbroz q sit
 mcorpore Et sic attribue cam nalis
 et fema victorie vna mbri in dige
 rendo et terminado matiaz melius
 e qua attribue calori vel frigori mri
 nis et menstrui em etonem em sicut
 has qses optes mtrouducentes p q
 modis accidit in genato q in vno me
 bro totus est qio mo dispositio qua
 alio ita q in vno e sicut recipies sicut
 e mixo et illi adueta in alio aut e
 sicut conferens sicut e vaxera et a
 adueta et querit hanc qoz q diffiate
 et q que no possit hre rppan sibi m
 cam solam q dicam vntes mbroz
 pris et mris esse in pimate et vtu
 tem mris opari mbri caro ad pte
 sua et mappid et figura et ita dicit
 q membra sicut se in vicem semp Nos
 aut qtraditentes hys dicam q si acat
 hoc ppter qmiquatoz quoru d mbroz
 aduicem sicut ad ptem vel ad mris ad
 qua q pte ne vntis appropiat pma
 vntis tur no debet ista similitudo em
 inueni in mbreis quibda sed in ai
 bus mbreis ex nalius et mtrioribz
 p tatio carps mappid p pmiq ad m
 lutan mris vel mris sicut dymiq p
 pma q aut he vntis mbroz mris
 aut habet vntem mbroz pris et
 ita signead caro qui opmuit q
 hec sit causa que embio fema pte

Et pri Nos aut videm q falsum
 est q sepe videm in igne solo sicut
 ad mris et fere in omibz aliis mbis
 e pteudo ad ptez et ccanise sicut
 tales mbroz p miquitas no pte ce
 causa dmsitatis sexus sicut dymiq
 potius altaco totus corpis est ca et
 hec altaco pculdubio hebit cor et
 sicut p venas quietas et pulsantes
 q p parte sub corde aquo brigant
 et p venas ab hys ramificatas q abo
 ex extremitatibz caro residante lar
 tant et nutur carne abo qui in se
 he cordis vntis que quide vene no
 p carite pte mris sicut ppter que
 brigms pncipiu neq hnt in nutendo
 qualitate mris sed potius ex mris
 indispone nali erit ppter venas ta
 lem vntem cordis vel alia in sagne
 portantes Et h multo idnalia de
 et vntis co q nos videm q ma
 trix scdm nam no imp ad sagne
 recipiend et no e de mbreis pncipa
 libus q vntes hant creates et
 fontatrices alioz sicut e cor et que
 et cerebrum sicut in ambitus detatid
 est creatio aut venas vntis cor
 dis defenau nalie e an tatio mri
 as et pma est an cam giatos
 q sit ex mris accidit nalis q p m p
 apud giatos quod e pma h p agian
 te pmo alip qualitate sibi phalem
 ppter qud accidit ex ipso talis giat
 sexus dmsitatis q e dmsitudo mris
 ad tota p mntem q ad mris opam
 Non ergo omis pnd e q hec huz
 dmsitatis sit causa et pncipiu q
 sup mdueti p m cam et pncipiu esse
 dmsitatis sed queda alia causa pnto
 em q pma sit q he pncipiu giatos
 hebit in se caa p pncipiu pnto
 tatio no ex mris a mris nec susten
 tatio in mris sed alibi ubiqz hec
 sicut in co em in qua e causa giatos
 e decusa dmsitatis giatos et non
 e alio est causa pncipalis licet for
 te concausa possit ee q p causa

dissonantes veram tam hic ead fmo
idem gens est contradictio illor q opmā
q mas cui pma cadit in dextera ptem
mias est Et fema cui pma cadit i
sinistram hū em dicit sola loca mias
has causara dnas quibus nulla pē genā
ad huc uel illud pōit et genaa matie hū
et si ponemus pma hūe qnāas ad
solus dnas ad huc nō recte dicunt
hū qui tenent hanc pōm qm illa genā
ta q est in matia hūe est dypo qd
et qplentia fōmāō mēbroz q facit
sexus diam est ex locis mias Et hō
ce non pē per hūc aut eund fūone
debet cāndia dicitis empe qui tam di
pmitat mās et femē parit mēbroz
mias sicut pceditū est Similiter
aut et illi stant qui cām dīstīctōm
inter marem et femāz parit per
vōm vōtūō om mēbroz quas dicit
ce in pma mē hū em duo pma
dicit ead in matie pō q alim et alim
fōmēt pma videlicet vni aut fūe
dicit cām ex cām suo in dextera uel p
mītra dū em ambo pō cadit in dex
tera pē genā loca fōmā pma vi
ri in matie et parit pma femē p
loci qūatatem p em ambo cadit in sin
istram mās fōmāt qd loci genā
pma femē et ex contrāctate eūpde
loci parit pma mās Si aut pma
mās cadit in dextera et pma mulie
ris in sinistra erūt gemelli dīctes
in sexu Si aut verū ē q illi dicit
q videlicet genāō mās aut femē
est ppter istas duas ptes q p dext
et sinistra et nō ppter cōtū corpus
mias sicut dicebat empd Si tūc
dicamus semen ē in matie qūabitur
embrio qui creat in matie sū opatōe
vūtas mias q pōt in pma et tūc
nō qptz q in femē pōt pō vūz
om mēbroz et p cānd vōm id qd
ex vūte dexte pōt fōmāt i mīstru
lō est fōmātū pme vūte mēbro vi
rili q pōt in pma et pōm hōc q
opmā cōmīscatū qūat pma i figas

mēbroz pncipalū eo q de pncipalibz
mēbris p mēbra genitalia quod ē ab
surdū valde apūt omēs homēs sēnā
entem nām qūatō pncē amp etā pē
in mīstru dūmō id p anatōmā m
uentū est q mas fōmātū est in pte
mias sinistra et femā in dextera et
mūcti p gemelli in ead pte mias i
duerfo sexu Et hōc nō semel iūctū
est pō multōies hōc accidit et pncipue
in alalibz q multos simul qūant filios
ergo mās omō ē q dicit de parte dex
tra et sinistra q sūt cause dīe sexus
Amplius quidā dixerūt q cause dīe
in sexu ē ex vūte pma atēsculo dex
tro uel p ex vūte a sinistro sit femā
Et hōc pōbant q si ligauerūt sūgēdo
viam q ē inter dextera testiculū et
cāmalem vōtū et sic cōcat ex p
mate illo genitū femā Et si ligando
sūgat viam q ē inter sinistra et
cāmalem quāt ex pmate sic sūp mās
hōc aut dicit pncipue omēz dicens
q pēcti testiculū dextera nō hntes
quāt femmas et sinistra nō hntes
quāt mares hōc aut nō ē verū
q ego vidi pēctū de testiculū dexto
et p pēctū genitū filū Et nō hōc
q dicit accidit et non fuit illa cō p
dixerūt sicut ead dūmātōes dicit
p oculis vidisse quod euent et dūm
nant tū tamē hōc q dūm nant nō
pō causa pō ex alia quidē sit sicut ex
causa et accidit q ad dūmātōm euent
hōc igit et hūc pncipua dūm ex cause
vere ignorantia mēbra em q illi
dicit ce cām dīe sexus pncipalibz nō
quāt alalibz in qūatōe pncēō
sexus mās aut femmas eo quod
expressū est q multa alalia p pnci
pācia dīam sexus mās et femē
Et quānta mares et femmas testi
culos nullos hūca sicut p pedibus
carentia sicut multa pncipū qūa et
multa serpentiū qūa Conuenit hū
dicte opmāōes dicentes em cām ma
ris et femē calorem et frigus

sicut dicebat Empedocles et Democritus
 et dicentes cum virtus spiritus a parte
 dextra et sinistra vomit in causa re-
 mota quod non dicebant eorum spiritus
 atestatio esse cum nisi quod illa pars est
 calida et ideo facit marem et alia
 pars propter frigus facit feminas. Calor
 enim est principium digestionis et ideo est
 quodammodo remota tamen aliquid apprehen-
 dit de virtute cause dicitur seorsum nullam
 tamen perfectam et absolutam principium aut
 causam

**Capitulum 2m de vera causa difference
 maris et feminis secundum doctrinam aristotelis et
 aliorum philosophorum**

De virtutem autem rei atte-
 dentes apprehendit de hinc
 causam ex principibus
 rei principibus. Superius autem
 detinens diffinitionem haberi intelligit ad
 cause declarationem que facit marem esse
 quod est et spiritum et que super determinata
 per eum modum distincta a fortiori alia
 virtus et feminam causabitur ad debilitate
 eiusdem. Secundum hoc igitur dicimus quod
 spiritus virtuosissimus per se bene materiam
 cui advenit digerere et terminare per-
 formatum in ipso est quod generatio est prin-
 cipium est perculdubio ad marem in
 cepto dicitur autem principium in materia
 coquea est corpus in similitudine ge-
 nerantur sed potius principium motus
 et formam materiam. Si enim huius motu
 per se perficitur aut advenit quodammodo
 alio modo. Ita quod ipsum sit operans et terminans
 materiam enim feminam que descendit ab ipso
 est passiva et non agens. Si autem per
 est et iam spiritus ex huius in se mo-
 chate tradita sunt quod bene digerit et ter-
 minatum non digerit nisi per calorem
 naturam et in multum est materia magna
 digesta et terminata oportet naturam
 quod marem autem in parte marem sunt
 calidiores feminis in parte per feminam
 amplius aliquid feminam quodammodo dicitur
 in formate erit multi menstrui ex
 frigore et debilitate que accidit eis et
 non propter calorem et ideo decepti sunt

quidam opinantes feminas esse calidi-
 ores maribus dicitur enim huius menstrui
 non accidit nisi propter habundantiam san-
 guinis et caloris feminam super marem
 Erunt autem sic dicentes et quod non omnis
 sanguis secundum unam et eandem diffinitionem ca-
 lidus esse dicitur ad operandum tamen huius
 quod omne humidum sanguinis coloris est
 sit calide nature non distinguuntur sub-
 tili consideratione inter sanguinem clarum mu-
 dum et aliud sanguinem non clarum neque mu-
 dum. Sanguis enim clarus et mundus
 generatur ex cibo optimo et bene di-
 gesto et per hunc modum digestio erit
 minus paucis bono multum digestio ex
 multo cibo non operata et non assimilata hoc
 autem manifestat in operibus fructu-
 in papaveris in quibus ex multo cibo sur-
 cors pau valde eliat ad fructus forma-
 com et digam in omnibus enim huius ad
 vltimaibus multum digestio completa
 copaturo ad formam aliam erit valde ma-
 dicitur et purum id quod vltima passio
 est digestio quod sicut purum eliquat de
 ex multo cibo. Similiter autem accidit
 corpori membrum enim corpus aliam ad in-
 uicem recipit secundum proportionem deper-
 tois et abusum membrum

Primo in se in se autem
 plus et in se ad huc plus in vltis
 aut optime et decoctus et sic multo
 decoctionis erit minus paucis valde et
 munda et hic est sanguis in hincibus
 sanguine in huius autem que carent sa-
 ngine erit humor generis sanguinis et
 vicem eius habet et non per se vltis
 alius esse semper equaliter digestus neque
 equaliter factus sed propter spiritum eundem
 digestio erit aliquid factus vltis et ali-
 quod debilis et omnis est in eis diffinere
 superfluitas munda que exiit ab isto huius
 re in partem spiritus ad omnes autem v-
 tus operans et agens aliquid actum vel
 debens agere accipit in spiritum quo
 paucis et appendicibus per illa
 quod secundum naturam huius complere operationem

Syma q^o formatiois quod in maxon
format matiam dat mra semen ad
matie sustpcom q formatiois est in
ceptu per huc em modu vno syma
traducit malud sicut masculina i spu
sone gnat in feminu et ad hoc me
bra totius corpus spon huc genia
hoc ergo nra matie in sim habz
sibi gens et fema he aliud pordit
p oppositu modu illi respondens hoc
aut q in fema est matris et i mac
aliud est q aptitudine he syma pon
di in matrem msi sit in balde pau
as in quibus fema mebra habet
quod ponit in corpore male eo q si
gidu valde ad illud et syma spu
tunt non pe et ad apti q quasi
hauiat a fema sicut ex ista qua
dam Syma aut iam ex mtes pluc
in hac pro q na om mebro offia
li sunt ad forma virtute dat q pfiat
offia id quod e pdm nam nra ei
in omibus facit melius Melius aut
quod pe ee est ut offialia mebra
sint talis diffans qualis dicta est edi
ergo loca et figure mebroz pot di
stuluta pdm virtutes congruas sibi
ad offia sua pagenda
Similit aut virtutibz
pfiat p supfluitates exutes ab eis
dico aut supfluitates q habundat
exes in quibus virtutes suas mebra mss
serut no cas q obitue are corrupte
Q aut mebra sint opleta virtutibz et
sint mra ad opacoes qbat mduitioe
om mebroz Non em complet vno
sine oculis neq oculis est aliqd in cor
oculi sine msi et idem e de alijs me
bris Syma aut p antecedencia q ople
mra creatois et formatiois ventris
et vesice et om mebroz hys plic
no e msi ppter genia totius sup
fluitat ab eis et ad hoc huc vir
tutes amplius dudu malys libris
phicis pbant q ex eis est gnato
et nutrentid et augmtu apti ergo
q om mebra in se talem heat

cibus aquo nutrit qualis esse uel
fuit quo gnatur uel gnatus e Et h
cibus in mebro est supfluitas mebra
sitas ex aquo genat est et coquo e
sitas illi pe ca h supfluitas mgnat
tali alter pfiat mebra Nec obstat
hoc q opmari p quida q nutrentid
e coquo et non co pti hoc em e pdm
aliud modu vno qru em accipitur
duobus duobus mris quos alibi dca
tus Contrariu sit in pncipio deo cois
uel in fine Si em om quod corrupt
transmuta ad contrariu Et omis al
taco corruptio quoda e aptebit alia
com ee motu de contrariu ad contrariu
deo cois aut e altaco abi Et ideo
de contrariu ad contrariu et sic cibus
in pncipio est distit et contrariu
In fine aut similit et gens hys ad
rombus ex alibi dca tis sit pppit
dignu est ut maiori et certior de
laco delectur cu ppter qua quida
corp q in mra gnant effiat mas
et quida fema Ed aut pterto e
q qn id quod e pncipiu pmd motu
tus motus est digere et terminare
et formatio matiaz qcepti est debile
et vntat pfiat matiaz non potit
eo q debilitat indigendo p mbral
lem calorem q he et no potit
ad formu formatiois q in ipso e ois
formatio embrione nra qcepti ma
tia transmutet malud qru po
formatio in cad specie in om h
aut non e qpleto femie q fema
sicut supra ostendit que qpleto
est matie qd em quod est i mra
ppter forme vntate et nra aut
mas aut fema q aut isti duo s
pns qruas huc virtutes oplet
ntis q et mra virtutibus qruas
respondencia sint diuisa Amplius
aliqd de pncipalibz altat mplex
ione nra e totu corp in virtute
in virtute altu eo q aliq mo totu

corpus sustentat a membro principalis adppter ergo q ad aliquid in se
 biaz generalud totid alteret corpus
 aialis et sint contrariu qplexionid
 corpq maib et femie huius aut p q
 e q hoc cognoste fiat q ad aliqnd
 aial castid muta complexio ipius in
 toto corpe ita q inter castratos et
 femas pdm qplexionid modica e dnd
 causa aut e qua dymq q videly qda
 mebra sunt pnapalia in corpe et qda
 sit p daria mutatis aut pnapalibz
 mebris multo de genibz nate e mu
 tari ayas aut in omi gne alm est
 nature et vutit pncipud scit dnt
 ptagor ayas aut vutit q p pfa
 poa nate femie aut atebur debili
 tas et aduitorud qn opacois nature
 p matie adm stracois fortitudo aut
 et debilitas no cant nisi p digom
 et mdigom calor nalis et a nali
 vutite hntis terminant et qplent
 abid vlam Et sic ex calore huius i
 supfluo abid vlam causat dnd sexus
 in qus que generant

**Capitulu 3m in quo pbatur cor esse
 pncipiu inter mebra dnd sexus et q
 p mptibus feminas gnantes et mptibz
 gnantes masculos**

ic igit dcterminata ca
 dre sexus pdm vutit
 q e in spermate q e p
 pncipud moues mgenacois

Querend est vltius quid sit pnci
 eius in mebris adstendimq em si
 pius q vni mebrid e quo reliqua
 pncipiant scdm aut ea q lin su
 pius dcterminata p qca dre sexus
 est pma vutis q e in mebro in quo
 in ter mebra pnu pncipiu est calo
 ris nalis e causa q terminacois
 cordis et somatio est terminacois
 et somatioz alioz mebroz ta i ma
 re qua in fema in aialibz aut cor
 de carentibz pmo forma mebr qd

e cordi gene et optmes vite ipis
 odppter em pmo de cam maris e
 femie anteq hoc fiat sexus dnd
 dnd em maris et femie no e mpt
 ppter differenciā cor mebr q contui
 defuuit dicit em pns dymq h me
 bra qam hnt opacois sicut am a alia
 sic oculus hnt visi et auris auditi
 habet Et sic ista mebra conty ai sit
 de scandis p q cor somat pncipud sue
 facture accipit acorde et vutit
 sexus qua acorde accipit effundit
 in toto corpe sicut dymq mptibus
 Adca aut q mncipio locuti sim
 vutentes dnd pma e supfluita
 tem abid vlam abid vutantes
 illud qui iam per digom e p m su
 vutit em mebro Et hic transit
 ad mebr creat similitud nati ad pa
 trem genante in forma et peca
 mebroz In hoc ead dnd dnt ma
 nifesta dnd pmois nst dnt q
 pma transi ad plibz mebr et smoz
 ploms et alioz quonid dnd dnd q
 pma exyt aquolibz mebro hnt pda
 lem vutit ipius d dnt aut q e
 inter semen maib et femie seme e
 q in femie maib e pma vutis ma
 ues mgenacois aialud Et p d dnt
 vlam abid qui e matia qcepti et
 fiat ipm transi ad mnt femie
 in fema aut e matia ex qua crea
 embrio ppter quod ai semen maib
 fuit vntens pfto et obedies ad
 fuit ma q e comite tue qceptid et
 site pti co q tue conceptid aduat
 ad forma q a vutit pns e in ipso dnd
 aut fuit vntid ex mbedienciā maie
 aut ex ppa debilitate ibi mgnacois
 ad forma q dnt hoc e ad pti ne mnt
 q fema nalis e qtaie qplexiois
 maris Mas em mptid e mas est
 calid q co q calor est forma masculi
 vntat figuris aut fema dntat
 sangies qui nalis calid e no m
 frigidat in p pte remissioz calor

Ad hoc autem sicut prius diximus nō
dat omnemque supfluitati in frumentu
gens quod recipiat eam & sperma aut
est supfluitas & id hō receptaculo
quod inuicem in quo pfiat gñatōz hō aut
supfluitas q̄ sperma est maior est i
maribus aialud maiorem calore hñ
tibus hō aut p̄ sanguinea boni corpis
existencia p̄lebera aut recipientia
eam in maribus non p̄ nisi vie et
vene istius supfluit et sic quidem
diuatiō ad vasa seminaia est p̄ma
i masculis q̄n femis aut digōmō
malicia et imperfectioz p̄ter quod est
nō ē q̄ in femina sic mēbrū hanc mē
tam supfluitate recipies & hoc mē
brū debet ēē distite mēbro virili
Et p̄p̄ multitudinē supfluitatē optz
q̄ hēat magnitudinē p̄ter quod est
matris mēali figā fōmata ē dūp̄s
aut inter marem et femina nō est
nisi p̄ter diuersitatem nāe hōm mē
brū q̄ contu defuūt gñatōz Sic i
declarata ē causa p̄ter quā i mēte
distinguitur mas et femina Testā aut
accidentia gñatōz et gñatōz vñ ēē
quod diximus videmus em̄ iuuenes
in quibus ad hūc p̄mē etatē habundat
humor p̄ter hebetem q̄ in ipis ē calo
rem plerūq̄ generatē filias plusquā q̄
i etate p̄cesserūt usq̄ ad exortatōz ma
iorem p̄mū hūmidis et usq̄ ad acume
caloris Et de hys diximus inde iuuetute
et p̄nēctute libro amplius sēces et
in quibus remissō calore habundat hūor
extraneoz hūectas et non agens ploz
q̄ videmus ex iuuenibus mulieibz gñare
feminas calor em̄ qui ē i mōibz nō
est completz calor aut in semōibz ē
diminuto amp̄ corpora hūda flāca
hūctes quoz op̄plexo ē mulieibz p̄p̄
tius feminas gñant q̄ hū quoz se
men est globosum et glandulosum
ac si sit congelatū Talis ē corporoz
dūp̄s ē p̄ter caloris nālis dūmōnem
amplius aut ai flat vortz septē
nālis concipiūt p̄p̄aus marēs eo q̄

venas ille frigiditate sua claudit po
ros et sic calor nālis admittit aīfū
melius sperma dicitur Et aut aīfū
sue meridionalis p̄ flatus frigidus
baptit femina et q̄ corpora calefūt
et resoluūt calor qui ē in eis ad flācū
calidū meridionalē q̄ calore suo po
ros i apert et resoluūt corpora p̄ter
quod p̄ma in austrinis flātibz ē magis
in corpibz alim quā in flātibz borealibz
et p̄ multiplicatē p̄ma nō em̄ digē
tur Et simili etiā causa puenit q̄ mē
struūt in corpibus mulierū magis fluit
i hūc dūmōnem eo q̄ dies illi frigidis
res et hūidiores p̄ alijs diebz mēstru
p̄t lūm dūmōz vltimā q̄ ad dūmō
tōm hūc sequit dūmōnem caloris Sol
em̄ facit etatem et hyemē in am̄ pa
rioluna aut vadit tempa quatubr
om̄ mēse Nam in p̄ma intensione
usq̄ ad q̄rtū aspectū est calida et
hūda a q̄rtā usq̄ ad p̄uencōz q̄ est
plena calida est et siccā Et a p̄uencōe
usq̄ ad vñ q̄rtū aspectū est siccā et se
ca Et a vñ q̄rtō usq̄ ad quicōz ē siccā
et hūda amplius pastores fatent
q̄ non solum p̄ter boreales flatus ma
iōs gñant et femine p̄ter austrinos
sed et p̄ aspectū Si em̄ oues sup̄
tōctēs ad boreā dicit q̄ frēp̄ gñant
marēs et si in contu respiciūt ad me
ridiem confitent q̄ vti frēp̄ feminas
gñant Et quo manifestū est q̄ p̄ua
altitō in p̄mīs p̄nāp̄s corpora transmu
tantibz et frēp̄t cā caloz et frigo
ris in p̄mate et calor et frigo p̄p̄
tea causa dūstatis gñatōz dūstas
igit̄ inter feminas et marū gñatōz
est p̄ter istas causas amplius aut
indigēte t̄p̄mēto op̄plexione tā mas
qua femina dūmā em̄ mēbra app̄calia
nō sūt nisi terminis quodā t̄p̄mēti
et armonia determinata Et hanc ar
monia mutab et excedens despectat
hūdū nāle Et optz id q̄ calor ad
t̄p̄mētiā reduci Sicut em̄ ignis for
cor et maior exurit et despectat
ita comūso p̄us et debilis ignis

Digerere non potest Et cum multum diminuit non valet terminare et complere hunc rem et propter hoc eam indiget ut ad iuncturam ad temperantiam Si autem ad temperantiam proportionatus non sit tunc accidit ei sic accidit igni sicut diximus quod ignis multum desecrat et aburit Et paucum digere et complere non potest humidum ~~ita quod~~ ~~mas~~ propter quod tam mas quam femina generantes indigent temperantia ita quod mas viri proportionatus sit humori femine sicut agens patienti et complens et digens et formas complendo et digendo et formando Et eorum humor muliebris secundum eundem modum sit proportionatus formati huius Et ex hoc est quod multum muliebris et viris cohabitibus admittit non accidit in pregnatione eorum quod non proportionantur secundum armoias formati eorum Et ad separant et coheret vir ad aliam mulierem Et mulier ad alium virum eorum fecundum ambo et generant Et hoc eorum accidit quod iuvenes non generant et cum in etate proesserint generant in talibus cohabitibus temperantiam aliam talem remittit hoc est quod temperantiam distantiam regionum propter diversas operationes climatum sicut diximus in libro de natura locorum et locatores Multiplex est causa huius diversitatis ita quod ex multis causis aqueus humor formati in viris et in muliere efficitur generant et mas generant Et aliam facit hoc abus et aliam accidentalem superfluitatem dispositio corporis et a quibus aeris abundantiam operationem Et modis tamen ab eis et dispositio corporibus magis propter causas id quod dictum est Et precipue faciunt hoc abus aquei humidi qui formati et humores multum tales multipliciter huius humor eorum aqueus ab eis maxime habentur generant cum accidentibus quod diximus propter quod eorum nocent multum corporibus frigide glaciates dure que non sunt molles ita quod aliam in ducunt sterilitatem et aliam in ducunt generantem feminam hoc igitur quod diximus vere sunt cause differentes sexus

Capitulum Erro de causa similitudinis generati ad putas vel auos precedentes et de causa dissimilitudinis eiusdem ad ygentores

Philosophus eadem causam accipit ad similitudinem nati ad pedem vel matrem vel aliquo auorum et eadem dissimilitudinis aliquid eorum nati totum prius secundum totum corpus assistant Et quidam ita prius quod non alius sit pater Et in quibusdam generantur acat huius quod similes aut generantur et non putantur Alii tamen eadem casualis est similitudo ad alium generantur aliam esse contingit quod masculi et alius in eis sunt pater matris Et femine sunt similes prius in aliis membris propter quod in igne aliam esse nulli putant assistant sed tamen retinent figuram propter ita quod sunt huius aliam esse non retinent foris humanae siue speciei generantur per accipit secundum modum suum et mirabilem filius eorum qui in nullo situs est putantur nec secundum speciem nam nec secundum individuum figuram et modum et mirabile non vacat hic esse filius secundum nam quod habet mater fluit in virtute putantur agere in suo et nam non est putantur nisi aut generantur mas aut femine sed sua natura et propter generantur talem eorum generantur indiget necesse si debeat saluari illud genus animalis magis sit mas et femina distincta et separata placet et secundum eadem autem am ista accipit eorum armoias proportionis formati ad mas generantur et eorum aliam esse tempore virtutis magis quod in procreante est propter amorem et temperantiam aut propter virtutem formati in se quod secundum eam aut propter etate reducat ad temperantiam aut propter aliam aliam eorum Et cum talis accidit generantur tunc necesse accidit animalis generantur propter operationem huius generantur huius autem eorum propter quod accidit sic generantur non est nisi ex eis qui aut essent aut accipit generantur generantur aut virtutem modo sicut diximus Et hoc igitur causa debet inveniri prima causa similitudinis cum eorum huius coacta est superfluitas quod est prima autem huius et generantur propter facit in superfluitatem quod est mesam et operationem forma embone ad putantur et formati maris propter matrem propter in obedientiam non impedit et hoc fit eorum motu maris Non autem facit aliam diversitate in simone di

cente qm hanc complexionem no opa
mst pms motor mgenatōe et smone
datente q pma facit hac et smone di
tente q motus tuglibet mebra q vntute
e in spermate qui e motus factive et
mcedmā facit hanc opaco. Intencio
em vna et eadem est pms motor i
spermate et sperma e subiectū illius
Et in ipō e vntū mebro. Manifest
tū est ergo q qm comat ille motu na
tus e mas et plis pū gnāti et in
ista gnātoe non eī femina plis mē
Et aut nullo mō vntē possit eū
dipites pūm dūerpi modū dīplūidīs
Aliqū em non tū eī mas sicut est
pater sed forte in dīplūidīe quā gū
vocant porcecolos quōd e subcontraia
hūc stitūidmē qū vū hē fōmā hō
pūm nam gnātiū sed hē stitūidmē
ad genealogiam Et pūm hūc modū q
dam p plēs pūabz pūmquē et quāda
remat. Et hē gnātoe similitūidīs sū
qū gnātoe sū mō essentiali et nō acc
dentali tūc em semp sū stitūidō ad
pūtes aut ad alios. Qm sūtur dūmō
p vntat sperma vntū oīs eī plis
pū quasi alter pū eōm de p pater
i filio se alterū genuisset. Si aut ma
tia trahat ad se pūmat opaco. eūc stī
tūdo ad mēz. Et hoc pū eē triplicat
aut i mebro pūcipali et pūcipis sū d
in pūcipali quidem ad se trahit matia
sed in pūcipis nō in venit pma et tū
mplexioe cordis et sexu simlis eī
pūis mū et in alijs mebris plis eī
pū. Si aut eūa fiat q pma dūat māz
in cordis creatōe et nō in alijs mebris
sed potius trahit a matia tūc erit p
tū in corde et sexu simlis pū et
in mebris alijs eī simlis nū. Con
tingit aut aliqū et qū pū q in pūmate
pū multe vntutes latentes in pūentia
hūctus em dūaz e in mebris pūepotū
usq ad grēa gnātoz et aliqū ampliz
eō q vntus transsmidēs semen est i v
tute transsūsa donec p dūgōm extē
gat ab ea Et sic vntus auoz e mptē

in corpibus gnātiū. Et qū aut per
stitūidmē alī aut tempis adūat a
pū pūm actū et tūc pma fōmat i
fōmā alīcūq auoz pūm quoz vel remō
torū. Et de hoc in sūb plēmōrē reddēz
rōm. Sed ex omnibus dīctis pū q fortitū
do totus gnātois est pma et hoc qui
dem facit id quod e in omī gnāto. Ille
em qūe vacant porcecolon eō q subgūaz
hē pūmatis similitūidmē est eē homo
et retinet ad vntū gnāntis pūne et
pūor est pūa nec venit ad hoc quod
nō hē mī similitūidmē in gnāe sū p
homo sū generatū eī subgūa homo et
nō aut tū licet em in talibz gnāet et
nā gnāe et pūe tamē nā pūe est
magis vntens et iō gnātoe in pūne
pūe terminat et tūc pūmāet i pūne
gnāe sed pūdit ad pūntūidmē pūe cuius
qui gnāt. Verū tamē q generatū est
subā et nā. Et iō id quod e hēc res
determinatū hūc eē et pūntatū et
qualitatē et subā gnābit plū simle
in omnibus qū pū pma vntat omīs
dūmō em q pūcipū motū omī
talū mī dūat et pūentia et hoc mō
e in eis dūat ex auis et pūmē et
ab auis et subāus sed nō qūbz hūz
vntū est que pūmā. Si aut nō
opabit in essentialibz vntū pūntū
alī auoz aut pūoz sed accidentalī
bus tūc eī mducta fōmā nō determi
tem similitūidmē ad quēbz omī eōi
dūidūis homīs. Sicut si dīctmō q eī
similitūidō pūatē si qūngat accidēs
ad similitūidmē eius dūpōnē et hōe
q sūp vocatūis porcecoloz hoc e hūc
similitūidmē qūaz. Sic em id in mīlīt
sūpe dūmō omē quod mōuē altat
pūte mōuē et altat nō mōuē ad q
libet fōmā sed potius in ead matia
qū ad dūpōm qūmāz. Et talis motū
nō accidit pūmati qū mōuē nō es
sentiali vntute sed pūa q accidit ei
tūc em non vntat pūis et mūis
vntus sed potius matia et accidētū
Si ergo sola vntū matie debilitat

efficit forma id quod generat. Et si
 fuit accidens mouet sub contraria sitne
 efficitur forco ten efflact singularate so
 lic sicut forates extra pluritudine gene
 alogie no similis per uel aliau auoz
 Sic aut mbrs vtrius mais pdm debilitate
 aliqn moue ad sexu forme co q vtrius
 mris est contraria per pdm totaliter
 oplexionaria. Et sicut accidit in corrup
 ta similitudine maru et retento sexu ead
 ad pacones em spmar no st msp ai pn
 apus motu et vtrius q st vtrius pte
 et gms sicut vtrius ham et aialu v
 tus em floru et pntu et auoz tales
 faciut opacones amplio qn moue natu
 i mris altabit et mouebit pauldubio
 ad contrariu et vtrius ceate i mbris
 nati mouebunt ad vtrius spmar p m
 quores vtrius. Si fuit vtrius gms
 femina debilitata a virtute mris et
 trahit ad se maria tue mouebit ad forz
 matris lactant et nutrent acceptu ex
 nutrimto q accipit acceptu et forma
 ipa mutabit ad formam remotam sicut
 dymis de contrarietate et distanda maio
 et femine. Et q pr et vtrius mris st v
 et simul vtrius acit maio ut hec vtrius
 in genaco aliqn vtrius et aliqn vtrius
 Et sic no e distale tam assignac quac
 ambe forme accidant mceptu pms in
 delict et mris pe et vtrius duplex v
 tus maio videlicet et mbris huius gms
 tis mgnitudo e h gms sicut est forat
 tes et hic con genans et tuc est natu
 et mas et sicut per et q hor fecit ac
 cidit id fecit nati st siles pms qm per
 modu qui dicit e mutacio st in ambo
 vtrius co q femina e gms mari et
 mater e contraria per et sicut sepius
 dymis motus e semp ad contrariu. Si
 ergo quidem vtrius motu maio pdm
 sexu et tunc non vtrius motu huius
 gms sicut forat pdm vtrius me
 broz et sicut tunc mutacio pdm motu
 qui e co vtrius aliq patris tue mcep
 to est similitudo alia auoz a quibus
 p lmed gms descendit pater qui e
 auus uel pater uel subauus usq ad gms
 gms sicut dymis supius. Si aut ex

vtrius matie destruat ista motus
 et fiat no co vtrius quid e huius mris
 sed ex sexu pdm vtrius essentiale ma
 tie et non mgnitudo est ab hac femina
 q e sicut cleopatra erit tue motus
 pdm vtrius alia auoz aquibz des
 tendat mater et erit similitudo ad auu
 uel pater uel subauu uel ab auu co
 q rarissime pcedit vltra qm gms
 Et hic e modus pdm q similitudo acci
 dit in mbris. Sic em quoda mbrs
 vtrius erit similia mbris pms et quoda
 sicut mbris mris et forte quoda sicut
 erit mbris auoz uel auaz q sunt
 antiq mris co q mbra quoda sunt
 factu quoda in pntia pnt dymis ml
 toates et debemo istos motu aplatod
 accipit pdm nam et pdm gms hoc e
 pdm nam indiuidu et per et gms
 co q tunc horu vtrius pdm in spmate
 pma em id quod dymis e q quoda
 motus spmar pdm pntia moues
 quod e in ipa in pntia et quoda e
 in actu et si destrui contingat et in
 pediri hac pntia mouebit pntia
 pdm vtrius pntiam essentiale
 uel acciditale. Et si illa impediatur mo
 uebit per hoc vtrius ad pntiam
 Et si destructio fuit maior ista q plo
 res in ordine pntiam impediatur
 tue mouebit ad remotu et tunc
 mltimo destruet motu om vtrius
 essentiale ex pntia in spmate ex pntia
 Et tunc non est similitudo nati ad ali
 q in pntia genealogie sicut ex pntia. Et
 tu fiet homo vtrius pntia nati et pntia
 tudinem. Et causa illius e q na pntia se
 quit vtrius indiuidua et e motibus
 indiuiduis. Et igit homo vtrius om
 q aliquo mo se hnt ad gms huius
 pntiam huius qui e forates mater eius
 q e scnes homines. Et causa aut
 debilitatis et destructio motu huius
 vtrius q in spmate opant est q illud
 q pntia in maria operat pntiam et
 a contrariu quod et e gms in maria
 eadem et q tales facit maria hnt. Et
 quod se facit in maria et agio.

muta est in frigida. Ceterum tamen e
q' no' ante motus qualis moue' ita q'
moueat' adu'te mouete et om'ente
Aliq'm em' aliq'd in simul opans magis
patit' quid forte. Non igit' opas
ad virtutem sua opat' q' aut om'it' a
forte opat' opaco' immoti quid faceret
si contra' virtus no' opare' in stratu
Adm'a aut' ista causa in deter'mata p'
in libro pyrogenos ubi dist'm' om'ia opa
tiones phicas dist'm' et formaz et q'
tractum et declarauit in quibz rebus ve
et phice est opaco' contracta et m'ibz
non similit' aut' ex pte matie patet
p' multe dist'itates q'm patiens lic'
semper a p'p'itate mouent' no' tam p'
om'it' sed trahit ad se sua opatore'm
Et p't' de hoc mult' ex caus' aut' em'
e' p'ter debilitatem virtut' opant' aut'
p'ter frigus et indigom' uel indigestib'
litate matie que decoquit' et dirigit'
et sic accidit defectus aut' ex parte
opantis virtutis q' debilis est aut' ex
pte patient' eo q' non e' p'ns tantu'
uel hoc mo' pati ab agente. Et hoc p'
causa p'ter quas id quod format' et
terminat' in m'ite officat' multiplex
forme et multiplex figure et p'p' p'
aspectu' exteriore' accidit' aut' quod d'ic'
m'ia accide' ex dist'itate matie terminade
h' simile exemplum in eo q' accidit' in
tincto corp' qui ap'meno nega'atibus
occupat' lucido dist'ialud et opaco'ibz la
boriosus q' fuit ad grauibz motibz cor
poris homin' em' ap't' multu' abid' assimie
et ex motibus euaporat' ex eis calor
digestus et q' sum' h'udiu' et is m'ite
m'ia corp' no' p't' fieri mo' p'nta q' nec
corpa corp' ad debitam auget' q'ntitate'
nec et p'p'orionalit' auget' m'ebra ipoz'
quia ad m'ebra quibz motu' maiores ex
ercent plus p' calorem attrahit' de m'it'
mento et tunc q'ntet' q' alijs subtrahit'
p'ter quod ap'meno fillones exites ma
gnificat' in auribus et in brachijs et
manibz magnificat' a p'meno exites fa
bri et per huc modu' ca' matia' q'nti
no' equalit' recipies opaco'm p'mat'
ad alia' accidentale' q'nd' p't'itudine' de
climat' f'nd' q' inducit' tunc em' nec for'

que remanet p'dm' sua' q'ntalem dist'iam
nec est forme m'ebra' sed dist'itatem
accipit' p'dm' dist'ioe q' p't' in p'acte
et dist'ioe no' p'dm' facultate' ligenda'
sed p'dm' p'dm' facultate' patientu'
Et forte tanta' ad dist'itatem e' h' q' d'ic'
est q' id quod genera' ab aliquo no' ac
cipiet' similitudine' alio' ab auoz' de
grat'ie et cognaco'e illa amplius eg
tudo q' saturosm' greci vocant' et e'
in m' dist'mato motu et appetitu' sup'fluo
corpus aliq'm ingenerat' e' causa dist'itatis
Accidit' em' hoc ex sup'fluo' do'sensu' p'p'
matis ad vasa p'm'maria' maris et ho
indigestu' et m'plecti' nate' e' ee' et
m'ito quidem hoc accidit' eo q' tale p'
ma attrahit' in violencia' calois et
ventositate' opaco' indigesto' similit'
igit' deter'mate' p' cause' p'p'us m'ais
et forme' et p'ter quod filij p'ribz' fere
aut' m'ibus fere' p'us assistant'
Et p'ter quas aliq'm antiquis auis et
ab auis assistant' et p'ter quas cas
ca' quid' nulla' sua' cognaco'is accipi
ut' similitudine' declaraco'is e' anob' ad
om'ia in hoc m'p'atibz' libris huius
in p'pendio reu'tem breu' recollig'it'
causas om' inductorz'

**Capitulum p'mu' de m'p'at' erroris
corp' qui alias causas similitudinis et
dist'imitudinis corp' q' g'ant' assigna
uerunt**

Physiologoru' aut' quidd'
no' hab' corp' q' d'ic'm' cas
assignauerunt' alias em'
causas similitudinis na
corpa ad p'ntibz' in d'ic'ent' v't' aut' vi
dent' tam huius similitudinis duabz' at
tribue' rebz' aliud em' illor' attribue'
hoc similitudim' p'mat' d'icentes q'
st'itudo' nata' est ad p'nte' aquo' plus
sui p'mat' exiit' in cotu' in quo' nate'
est et est ista ad similitudim' p'dm'
istos s'ue' p't' similitudo' p'dm' totu' cor
p' suo p't' p'dm' m'ebra' et m'ebra' aq'
plus exiit' de p'mate' maiore' in q'nd'
to accipiet' similitudim' d'ic'it' ca' h' q'
q' p' equalit' p'dm' q'ntate' exiit' p'
ma amare et afemia' v'mat' v't' p'
altor' et tunc no' est similitudo' g'nti

ad aliquo pntu hic aut fmo oio
 falsus est qm et p panamo poma
 exire atoto corpore ad huc ad ept
 huc q dixerunt ca pntudms ud dis
 similitudms Bedm iam dictu om ser
 monem ab eis non pt vniq femid
 pntu ee pri et mas pntu ee mri quod
 tamz ppter uideam qmge qm ee
 dicit q generatu no pt femia m
 plus sui ppermatu exiuit a femia
 Et generatu non pt mas m p hoc q
 plus sui ppermatu exiuit amare qste
 em fmo non pt distmgui p cam p
 dicit qui manifesti st mgnaco
 ptu et distmg qm aut qui dicit pt
 dixerunt emped et democtu gnaco
 mals et femie aut calori attribuut
 sicut ex supradictis est manifestu Et
 fmo est illoru et impossibile est et
 hoc pbatu aliud q supius inducimus
 ubi dicta coz pt mgnata sed mo loq
 mur contra istos qui dixerunt cam
 pntudms cu alio pntu ee exitu ma
 iois ppermatu ab illo cu natus effiat
 pntu et hoc q pntu dyma qm obuat
 quidem pntu q femia effiat i alijs
 mbris pntu pri et mastula effiat mri
 cu tame ex ambobz sim mays pma ex
 ire non possit amplius pntu istos no
 pt dia causa quare natus aliq pntu
 sit aut et pauus et non e similis
 pntu mpt remotis qm illis aut pntu
 qui aliter dicit et aliq cause gnaco
 mals et femie attribuut Et fmo
 ipoz est tollendibor i dicit em hy
 poma quidem ee vni sed hoc vni p
 ma e sicut aggregaco multoz ppermatu
 et cu totu simul aggregatu e dicit
 m loco vno qui e vni recipio pma
 in gnante et cu totu pt aggregatu
 e dicit q generaco vntu ppermatu acci
 pit matiaz gnacois toto simul congre
 Et id pt ee q no accipiat ex illa com
 plexione qmpta rem equalem omis
 Admptu em p hnditates ppermatu

natur quidem et equalit Sed vto
 formatu qua dicit ee aiam q sibi pa
 rat organa accipit ex illa qmpta
 aliq magis aliq mgs Et hoc dicit
 ee possibile eo q totu qmpta comple
 tu est ex multis hndis Et dicit hly
 q hnditates auoz et pauoz auoz
 ee pauoz ex utraq pntu mant et de
 scendit m vasa sommaia gnancu Et
 qfundit sit m mris Et ad aia multa
 accipit hnditate ex eis et alioz conu
 quoz hnditas sup e p totu et pauca
 uel nulla accipit hnditate alioz erit
 similitudo i eb qui genat ad ea auz nil
 ad aia m sua formatu hnditate acci
 pit et pt p qntitate accipit hndit
 detmant omes cas pntudms et dist
 tudms hic aut fmo pper se no e mal
 festus neq est pbatus abist et assla
 fmo mgnati adms em ista opiom to
 hentes pntu falsu dicit qm sicut coz
 orbis libris huius pte manifestu e
 cause et mo pntudms et distudms
 no pt m ppermatu actu sed pntu pntu
 Amp ex eo q vocat congrega
 ppermatu non pntu causi omis modi
 similitudms et distudms No em
 ex dictis coz manifestu est p pntu
 quare aliq gnatio sit femia aliq
 mas Neq patet causa quare femia
 aliq similis est patri Et aliq mas
 natus similis est matri neq ad ppter
 q est similis ams multu pntu e
 Et adhuc ppter quid aliq pntu pa
 us multu remot Ad huc no e planu
 ex dictis coz ad ppter qua natus aliq
 no e mpt homo pntu pntu hnd pntu
 ad nullu pntu hnd pntudms ois Ali
 qm aut ead nec pntudms retinet
 pntu sed est monstru Et huius ad no
 e manifesta ex dictis ipoz Constat qm
 ois falsus ee pntu omis istoz physio
 logoz

*Lapialis septu de mō pntu pntu
 m quibz no remanet pntu n mgnie
 q pntu tantu*

4
vs ita determinat cons
est dicit de causa p[ro]p[ri]a mon
struosos qm p[ro]p[ri]a em v[er]o
assuetudine eius quod g[ra]t[ur]
assilat aliq[ui] in diuidu[m] et ad p[ro]p[ri]am
et ad genus Aliq[ui] aut et ad p[ro]p[ri]am et
ad genus et no ad in diuidu[m] g[ra]t[ur]is
Aliq[ui] aut non ad p[ro]p[ri]am sed ad genus
tm aialis et hac ad m[er]o retinet p[ro]p[ri]etate[m]
qm no inuenit aial quod in partu plan
tam uel lapide[m] embid v[er]o fuit
Sed genus r[ati]o[n]ib[us] g[ra]t[ur]is ad q[ui]a est
saluatid de talibus ergo p[ro]p[ri]etate[m] loqui
hic oportet qm de alijs ia e dicit suffi
cienter qntid p[ro]p[ri]etate[m] ad in tentoz p[ro]p[ri]e
De mansuris aut et t[er]m[en]s p[ro]p[ri]e hoc
p[ro]p[ri]e adu[er]s[us] est q[ui] p[ro]p[ri]a moue
na et motus co[r]p[or]is qui in specie p[ro]p[ri]e
nata p[ro]p[ri]e co[n]tra in diuidu[m] destruit
p[ro]p[ri]a q[ui] p[ro]p[ri]am tam fortis in app[ro]p[ri]e
agentem no remanebit m[er]o v[er]o n[on] h[ab]e
g[ra]t[ur]is q[ui] tolli no p[ro]p[ri]e mat[er]ia saluata Alio
em m[er]o g[ra]t[ur]is co[n]tra mat[er]ia g[ra]t[ur]is
nente aut v[er]o v[er]o in mat[er]ia q[ui] h[ab]e e[st]
litate[m] complexio[n]is e[st] g[ra]t[ur]is mon
struosa qm v[er]o v[er]o g[ra]t[ur]is mouet ad
v[er]o et h[ab]e p[ro]p[ri]e causat ex v[er]o v[er]o
relesi videlicet et ex m[er]o g[ra]t[ur]is So
v[er]o celesti quide[m] qm queda lora reli
p[ro]p[ri]e quib[us] qm congregant luaria reli
q[ui] p[ro]p[ri]e mouet ad g[ra]t[ur]is no p[ro]p[ri]e
g[ra]t[ur]is ad elys aut in alia p[ro]p[ri]e erit
oportuno dicit So mat[er]ia aut p[ro]p[ri]e
qm mat[er]ia plurim[us] g[ra]t[ur]is in co[n]tra aut
et defectus aliquoz m[er]o v[er]o e[st] in ma
tia diuita So v[er]o em in app[ro]p[ri]e a
gente parte ho[m]i[n]is forte hebit caput
arict[us] aut t[er]m[en]s p[ro]p[ri]e dicit de inno t[er]m[en]s
ro in fabulis p[ro]p[ri]e qdem aut iudicid
e de p[ro]p[ri]e dices aut occasiones mag[is]
accidit alijs aialibus quid ho[m]i[n]ib[us] Ali
qm etia g[ra]t[ur]is e[st] v[er]o ho[m]i[n]is cap[ut]
g[ra]t[ur]is et ignis cauda h[ab]e t[er]m[en]s Aliq[ui]
em v[er]o h[ab]e p[ro]p[ri]e g[ra]t[ur]is co[n]tra quib[us]
dam no v[er]o in corpore q[ui]a p[ro]p[ri]e tota p[ro]p[ri]e
e m[er]o v[er]o p[ro]p[ri]e co[n]tra plene actio m[er]o v[er]o
et in nulla su p[ro]p[ri]e co[n]tra et v[er]o
et aliud aut p[ro]p[ri]e g[ra]t[ur]is p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
tudine[m] monstruosa s[ed] attribuit figuris

q[ui] vident p[ro]p[ri]e in duab[us] uel tribus
speciebus aial q[ui] in monstris vident
p[ro]p[ri]e v[er]o h[ab]e ex co[n]tra p[ro]p[ri]e
matib[us] p[ro]p[ri]e duos uel tres aialu[m]
diuersu[m] p[ro]p[ri]e co[n]tra nos aut opi
nam q[ui] ex co[n]tra valde distim aialu[m] n[on]
p[ro]p[ri]e e[st] tale quale dicit monstru[m] co[n]tra v[er]o
p[ro]p[ri]e co[n]tra aliud sed ex co[n]tra p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e g[ra]t[ur]is de qua id in p[ro]p[ri]e locuti
sum[us] dignu[m] aut q[ui] talis g[ra]t[ur]is no fiat
e diuersitas temp[or]is in p[ro]p[ri]e talis
aialu[m] in quo multu[m] dicit h[ab]e ho[m]i[n]o
em et tame[n] et t[er]m[en]s valde diuersa
sue impregnato h[ab]e t[er]m[en]s et t[er]m[en]s v[er]o
dema quosd[am] p[ro]p[ri]e mansuros esse
p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e m[er]o v[er]o p[ro]p[ri]e dicit
co[n]tra aialu[m] aliud co[n]tra monstru[m] p[ro]p[ri]e
suo ex specie debito[m] multitudine[m] em
m[er]o v[er]o in forma diuisa in figura p[ro]p[ri]e
quid g[ra]t[ur]is multo p[ro]p[ri]e aut multo
capiti et cause ho[m]i[n]is monstruosa p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e et g[ra]t[ur]is monstruosa e[st]
et h[ab]e m[er]o octoata et t[er]m[en]s p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e h[ab]e monstru[m] em e[st] octa
p[ro]p[ri]e passim d[em]onstrato e[st] co[n]tra
nata monstru[m] g[ra]t[ur]is ex hoc q[ui] dub p[ro]p[ri]e
mata cadencia in m[er]o no p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
cessive cadit in eam sue p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
v[er]o sue diuisa p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e em re
manet et op[ro]p[ri]e e[st] m[er]o v[er]o et de
inde cadens in eunde[m] locu[m] p[ro]p[ri]e a
et op[ro]p[ri]e et ip[s]u[m] et sic replicat[ur] fo[r]t[is]
m[er]o v[er]o hoc aut maxime dicit fieri
in ouidib[us] p[ro]p[ri]e v[er]o e[st] dicit q[ui] p[ro]p[ri]e
mata p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e cadencia transiet
oua abas in quib[us] ap[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e for
ma[m] m[er]o v[er]o accidit em aialib[us] p[ro]p[ri]e
ut m[er]o v[er]o ex vno p[ro]p[ri]e attrahit
mat[er]ia[m] oualem g[ra]t[ur]is Aliq[ui] aut collig[ur]
hoc ex multo co[n]tra oua g[ra]t[ur]is et
congregent[ur] plura p[ro]p[ri]e in aial v[er]o
e p[ro]p[ri]e m[er]o v[er]o op[ro]p[ri]e v[er]o p[ro]p[ri]e q[ui] p[ro]p[ri]e
g[ra]t[ur]is ex vno Non aut obicend[ur] e[st]
q[ui] p[ro]p[ri]e v[er]o p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e dicit n[on] e[st]
eligend[ur] q[ui] f[er]o et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e e[st]
accidit aut h[ab]e n[on] p[ro]p[ri]e g[ra]t[ur]is
aial quaz p[ro]p[ri]e no p[ro]p[ri]e sed successue
cadit in m[er]o v[er]o em in o[mn]ib[us]

monstris melius est opmai qd etna
 lucis et virtutis est qd ca sit in ma et in
 mo impregnato et terminato ipse. d
 generat et capit. Cuius signu e q valde
 raro p monstru partus in alijs animalibz
 q non gunt nisi comd acceptu qn alibz
 aut q simul gapiut et generant mltos
 filios plus inveniunt ptus monstru et
 maxime in aubz multu ouidibz sic gal
 line et colube ppter quod plures gallie
 faciut oua in quibz duo oua in veniunt
 po quictioz duoz pparat q p induobz
 toubz mono eod q ouo duo em sper
 mata gtmuane in ano suo eo q v
 in pmo loco mris cadit iuxta al
 tero sicut ead andema spe acade i fructi
 bus q omni in fra corticem duo uel plures
 formant fructu. Duobus aut spermatis
 sic in ano suo quictis msi distinguat
 tela forti monstru gnabit. Si em tela
 bn distinguat gnabunt duo pulli quoz
 aenter habundabit supfluitate mebraz
 Si aut gtmuane pparata no distinguete
 piete medio no vlt distinguete ge
 nerabit ex eis pullu monstru hnd
 forte com caput et vnu corpz et eoz
 pedes nos em iam vidma anseru bi
 corporu et in mlla parte eiant gtmua
 corpora msi m dorso et hebit duo capi
 ta et eoz alas et quoz pedes et ibat
 ad ptem ptem quictat et non coipit
 du formant em pars supior pus ex
 albugine et abat ex terno et deinde
 creat pb in for et abut in talibz est
 e vnu no distinctu induobz vitellu. Et
 idiat ars q id appuit p pces duo ca
 pita hnd p hnd cam Serpes em e
 deouantibz atibus et multa dua facie
 tibz tame raro in spentibz monstru
 stas in venit p figuru mris q est
 i eis sicut et longa et ideo disting
 unt oua in ea et no pmut p ad ar
 locu hac ead de causa raro p monstru
 se apes et vepe eo q quilibz pullu
 eoz e in forame distincto Gallinis
 uero accidit contum hō omibus igit
 hnd signu gapiut opiom q ad monstra
 stas no e msi in matu. Et hac deca
 monstru stas frequz inveniunt animalibus

generantibus multos filios Et tame no i
 venit in mulieru ptibz nisi raro Inqu
 buste tame regionibus gnant frequz
 mulieres multos filios et pceptue i re
 gionibus et ptibz egypti et in regionibus
 ptibus egypto in plectos. Monstruositas
 aut inter quadrupedia frequz in venit
 in capris et ouibz et porcis plusquid
 alijs animalibz ppter quod ista gapiut multos
 filios gemellos em spe gapiut oues et
 capra. Similis aut fit in animalibz q i ml
 tos digitos pedem fundit eo q multos h
 animalia filios simul gapiut ppter quod co
 paruit plura eoz filios in plectos sic
 tame ali filij no videtes pducit nos
 aut in suis loquem de ca multitudine
 et paucitate filioz quia igit tamis p
 filios in plectos significat diminutio ca
 plenti nobis vnan ad monstruositate y
 cedente q de facti occidant mebra ptud
 quos na mtra mris completio no po
 tit monstruositas em accidit ex crece
 aliquo opacis natio p m habundaa
 uel defectu aut potentia aut figuru
 mebroz gape aut simul plm os q ac
 cidit hnd animalibz mutat na mod circa
 coms in monstruositate qn porci aut
 frequz est hnd creatio mirabilis est
 et nalis et aliqn habundancia et aliqn
 pueris sitis fecit aut figure no quide
 semp p pceptis qua in alijs animalibus
 In quibus ad aut msi est eo q id q i
 nale e no p p aut frequz fieri acci
 dit aut qn nalis formatua non vmeit
 pfecte forma et matiaz ppter quod et
 multi homines tale ptud monstruosu
 non vocant eo q generatio ipius multa
 tiens accidit sicut et in arboribus et
 papue in quibus antu accidit. Genz em
 vna quod sumo sum vacat quod et qui
 dam poretz noiant multos fecit ra
 cemos mgrad. Et id monstru no repu
 tat cu tame hac gens p defectibz
 vnas albas nalter. Altera aut hec
 non e p m nam qn alterat et muta
 ad ferend vnas mgrad. Dalis aut mo
 struositas accidit animalibz gnantibz filios
 multos eo q multitudine filioz plectu
 qhibet sicut dictu e. Quere autem

fortasse aliquis que sit causa monstru
scatus in hys q̄ multos p̄ducit filios
In filijs em̄ illis aliqui diminiuit mebr̄
et aliqui habundant Aliq̄ em̄ p̄ducit
hec aialia filio hntem multos digitos
i manibus et pedibus et si suis post
cu natus str̄ senos habuit in manibz
et pedibus digitos et aliqui vident di
minuta hntes om̄ em̄ digitis et st̄
habundant cedescunt aliqui om̄ aialia
mebra et aliqui contra supflua et aliqui
diminuta Aliq̄ em̄ nascit̄ ptus hnt
vtrūq̄ sc̄d hnt amgam amlem et
filio miliebre qui ptus ermafodi
tus vocat̄ et accidit h̄ monstruos
aliqui caud̄ incipit quas grece vicia
gamez vocant̄ eo q̄ mebr̄ hnt et ma
ris et fem̄e et iam orsa e an ep̄s
ap̄lis capra hnt cornua in suis auribz
et ego vidi cornua q̄rior magna in a
riet̄ incipit et duo longa manibus
sicut cornua caprae et ego vidi hircū
non hnt̄ m̄ pedes anteriores et super
illos ambulabat et posteriorem p̄tem co
pis p̄tabat macre et t̄me traxit ad
super̄ tr̄a hnt̄ aut̄ alt̄o et diminiuit
non pl̄d̄ in ex̄tibz e mebr̄ sed et
in m̄tibz In hys em̄ accidit al̄m̄ e
quocūq̄ e diminiuta et quocūq̄ sup
flua et aliqui viciant̄ in p̄ne in locis
q̄p̄s et aliqui quocūq̄ quibusd̄ carent
om̄is mebr̄ sed n̄q̄ inueniunt̄ e aut̄
carens corde sed n̄ inueniunt̄ e carens
plene et aliud inueniunt̄ e quod n̄ hnt̄
m̄ vni renem et n̄q̄ v̄t̄ e aial
carens epate Aliq̄ aut̄ sc̄d n̄m̄
fel hnt̄ in quibusd̄ fel n̄ inueniunt̄ et
in quibusd̄ fel inueniunt̄ uel et in veni
ut plura fella Aliq̄ et in veni plen
in dextro et quo in sinistro et h̄ am̄
i vena matibz q̄plet̄ et h̄ quidem
et de monstruos̄ mirabilibz f̄dd̄
*Tractatus 29 libri deca octaua aialiu de
causa sitis et pauca filiorum Cap̄
p̄m̄ q̄ magnitudo et pauca corpora
et cause pauca et multo filiorum*

icit aut̄ si quis dixerit in
filij est multa et valde diu
sc̄s et al̄ multa admodum
diuersi sem̄s et q̄ exalibus
p̄magis quis dicit in m̄tem et ge
nerat̄ an̄ h̄us sibi debuit vult p̄ mo
dū tempus aliud em̄ ex̄t̄ ab̄o gene
rationis an̄ tempus op̄lem̄ su n̄ p̄t̄ v̄
ue et p̄cipue si alt̄o n̄ n̄ fuit̄
mebr̄ p̄cipalibz q̄ p̄ ante p̄cipia dicit
aut̄ alt̄o n̄ q̄ illa mebr̄ p̄ alt̄o
formatus et caloris alt̄o p̄ ad op̄lem̄
si em̄ ill̄ n̄ recepit alt̄o an̄ n̄
parū vult̄ aialia p̄pter quod in hoc
capitulo sicut desideramus v̄t̄ op̄mai
licet p̄t̄ r̄m̄ q̄ aialia v̄m̄d̄ filio p̄cip̄
tis et alt̄o q̄ e in diminiuit̄ cuilibz
mebr̄ p̄t̄ vna et ad eū et si multitu
dine filiorum et habundantia mebr̄
p̄t̄ eū vna causa et ad̄ aut̄ n̄ de
bemo p̄ modū dicit̄ de causa diminiuit̄
et habundantia mebr̄ inquit̄ de ca
quare quocūq̄ em̄ vni filio sicut elephas
equus et camelus et quocūq̄ hnt̄ filios
multos sed debemus de hoc inquit̄ cam
speciem om̄e aut̄ hnt̄ carneas pleas
aial genat̄ om̄i p̄t̄ em̄ frequēda Ca
nes aut̄ et lupi et om̄e aial sicut pe
dis in fissuras multas parit̄ filios m̄
tos et similes multas parit̄ aialia p̄
na sicut gena muris et om̄e aialia
diuidencia p̄t̄ eū in duas vngulas p̄
paucos filios p̄ter portas qui p̄ de
gn̄ corp̄ qui multos facit̄ filios p̄pter
multitudinē p̄m̄ et humoris qui e
in eis r̄conabile aut̄ e v̄t̄ aialia ma
gn̄ corp̄ paucos p̄t̄ generant̄ filios
p̄ em̄ ex̄ho augen̄ causa e p̄m̄
i mat̄a gn̄at̄o et diminiuit̄ em̄ gn̄at̄o
p̄t̄ d̄n̄o causat̄ amagnitudine corp̄
libus em̄ transt̄ in m̄mentū et in
crem̄to corp̄ et ideo parū remanet̄
deco quod sit mat̄a gn̄at̄o et contra aut̄
in aialibus que sunt̄ p̄ corp̄ parū
ponit̄ in m̄mentū et in crem̄to corp̄
et ideo plurimū tibi deputat̄ ad mat̄a
gn̄at̄o amplius p̄m̄a multū e ex̄t̄
ex quo gn̄ant̄ magna aialia si debuit̄
p̄t̄ completos in mebr̄ et p̄t̄